

La vocal neutra

El so de la **vocal neutra** es representa amb:

a	e
en els femenins, en general: dona a , finestra a , quadra a	en els masculins, en general: home e , assumpte e , regne e
	en els plurals amb -es : plomes e s, eines e s, dones e s, titelles e s
en l'última lletra dels verbs: copia a , mira a , parla a	en la penúltima lletra dels verbs, en general: trenquen e , menges e s, renten e s
en la síl·laba àtona de certes formes dels verbs de doble arrel: jeure o jaure: ja u ria treure o traure: tra u ria néixer o nàixer: na i xia	en l'última lletra dels infinitius de la 2a conjugació: creure e , prendre e , coure e
en la majoria dels noms acabats amb el sufix -ista : accion i sta, sindical i sta	en les paraules formades amb el sufix de derivació -aire : canta i re, drapa i re

1. A causa del canvi de **a** en **e** a l'hora de fer el plural, s'han de tenir en compte altres canvis ortogràfics:

finals	canvis	singular	plural
-ca	-ques	vaca a	va q ues
-ça	-ces	raça a	ra c es
-ga	-gues	amiga a	ami g ues
-ja	-ges	platja a	plat g es
-gua	-gües	aigua a	aigü e s
-qua	-qües	pasqua a	pasqü e s

2. Si es tracta de paraules derivades, per saber si cal escriure **e** o **a** s'ha de buscar l'arrel o una paraula de la mateixa família que tingui en posició tònica el so que ens fa dubtar:

arrel	derivat
terra	terreny
ram	ramet
tanca	tancar

A les formes verbals s'ha de mirar la 3a persona del singular del present d'indicatiu. Exemples:

paguem - ell paga
 peguem - ell pega
 pesem - ell pesa
 passem - ell passa

3. Hi ha alguns mots que són invariables:

- les paraules acabades amb **-ma, -ta, -arca, -cida, -ista**:
teore**ma**, atleta, monar**ca**, homic**ida**, anarqu**ista**
- les paraules formades amb el sufix de derivació **-aire**:
drap**aire**, cant**aire**

4. En les desinències verbals el so neutre:

- es representa amb **a** en l'última lletra dels verbs.
copia**a**, mira**a**, parla**a**
- es representa amb **e** en la penúltima lletra dels verbs.
trenquen**e**, menges**e**, renten**e**

També s'escriuen amb e final:

- les formes verbals **corre, vine, obre, omple** dels verbs *córrer, venir, obrir* i *omplir*.
- els infinitius de la 2a conjugació que acaben en **-re**: *moure, vendre, caure...*

Altres aspectes

1. Hi ha un cert nombre de paraules femenines que acaben amb **-e**.

base, febre, classe, fase, imatge, llebre, mare, frase, Matilde, Irene, Carme...

I certes paraules masculines acaben amb **-a**:

dia, guàrdia, mapa, problema, papa, terra, titella...

2. Observa la grafia de la vocal neutra en les paraules següents:

e			
alcà ss er	e nyorar	mal e nconia	rav e
am e tista	e rmini	merav e lla	respl e ndir
à n ec	espàrr e c	mon e stir	serg e nt
assemb e lea	estend e rd	or e	set i
eb e nista	e stella	org ue	som e tent
e feminat	Este v e	pol se guera	trà f ec
e mparar	javel i na	punx e gut	treb a ll
E mpordà	Llàt z er	rà f ega	vern i s
a			
a mbaixada	a valuar	dav a ntal	ran a cor
arr a avatar	avar a	latr i na	san e fa
assass i	dav a nt	ram a t	Sard e nya